

Recension

[Konstutställningar](#)

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Alternativ sekretess"

Fascinerande glidning mellan mardröm och begär

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Oh mother, what have you done #002", 2019. Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

Annika Elisabeth von Hausswolff har sin första omfattande utställning på Moderna museet. Bildspråket är kärvt och poetiskt med fokus på brott och kvinnoöden. Samtidigt granskar hon fotografiets komplexa relation till verkligheten.

Joanna Persman

Publicerad 2021-10-27

Följ skribent

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Alternativ sekretess"

Utställning

Var: Moderna museet, Skeppsholmen

T.o.m. 20 februari 2022

Presentationen på Moderna rymmer ett hundratal verk från debuten i början av 1990-talet fram till det senaste som skapats speciellt för detta tillfälle. Det är dock inte kronologin som styr presentationen. I stället handlar det om ett konstnärligt universum med en egen visuell logik. "Tiden är en plats" lyder titeln på von Hausswolffs text i utställningskatalogen.

Annika Elisabeth von Hausswolff, "The body of anthropocene", 2020. Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

Annika von Hausswolff – från och med nu Annika Elisabeth von Hausswolff – tittar på världen genom kamerans öga. Men hon granskar också fotografins komplexa relation till verkligheten. Verken i utställningen hakar in i varandra, även om förutsättningar har förändrats i takt med nya tekniker och

estetiska experiment. Här finns bland annat foton överförda till emalj och övermålade printar på plexiglas. Längtan efter mörkrummets alkemi gestaltas dock genom installationer och objekt.

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Alone with bubble", 1996/2021. Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

tuggummibubblor och färgfilter. Att visa tillräckligt lite för att väcka frågor och locka fram betraktarens nyfikenhet är ett av von Hausswolffs visuella genigrepp.

Hon har arbetat både med det dokumentära och det iscensatta. Fiktion är kanske ett fel ord i detta sammanhang. Men där verklighetsbeskrivningen av olika skäl når sin gräns kan fantasin förvandla det individuella till det universella. Den iscensatta fotografien är som skönlitteratur. Med verkligheten som sufflör kan båda skildra människans djupaste drömmar och mardrömmar, längtan och begär. "Det bästa och det sämsta med bilder är att de är tolkningsbara", skriver von Hausswolff. "En yta för projektion, ett behändigt verktyg för vår fantasi. Fenomenalt och ohederligt, bedårande och inställsamt på samma gång."

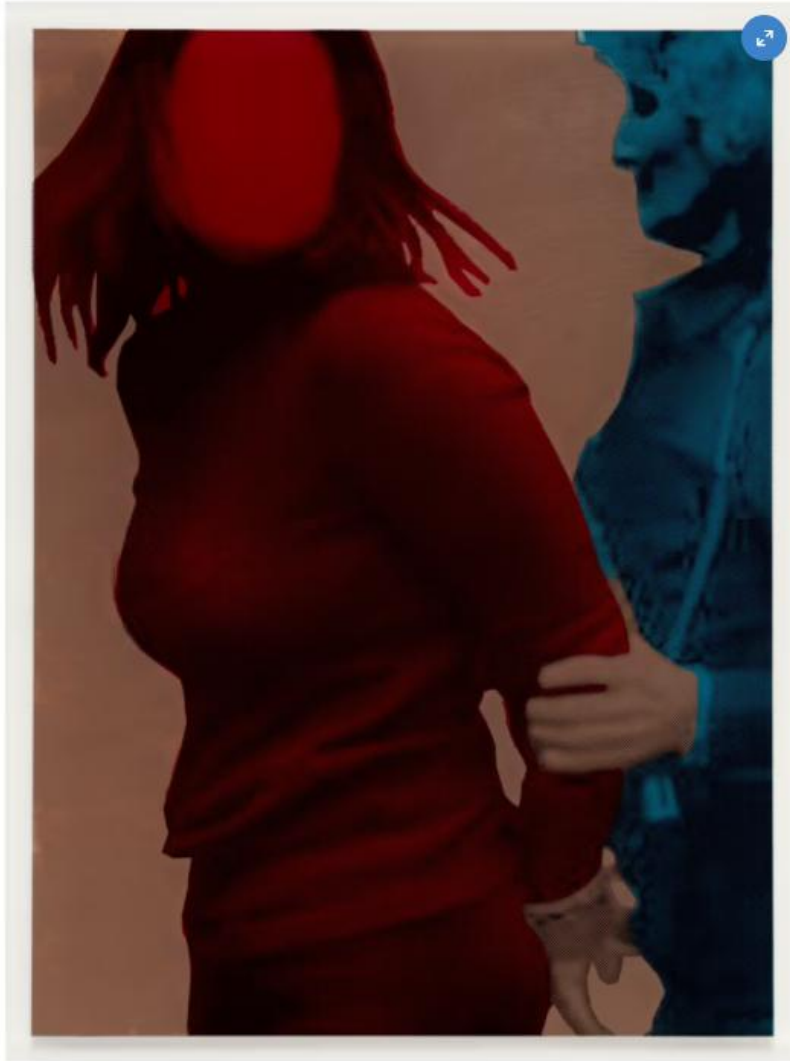
Fem steg inne i utställningen drabbas jag av samma känsla som inför Sara Stridsbergs texter. Verkligheten sjuder i bakgrunden. Intresset för kriminologi, brott, människans obegränsade potential och hennes mörkaste skuggsidor finns här. Dokumentärt material och konstnärens personliga minnen vill tränga fram. Men de är bara en språngbräda till en annan berättelse. En berättelse som är fragmentarisk och som i huvudsak tycks utspela sig precis utanför bildens ramar. En berättelse, som delvis skyms bakom fördragna gardiner,

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Still life (John and Jane Doe in the arena)", 1995. Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

Ändå finns det inga inställsamma gester, publikfriande försköningar eller försonande kompromisser i hennes verk. Liksom Stridsbergs prosa är von Hausswolffs bildspråk vibrerande, febrigt, både kärvt och poetiskt på sitt vidunderliga, kluriga sätt. Modern historia. Kvinnoöden. Kollektivet och individen. Förfallna hus och provocerande poser. Udda vinklar. Närgångna studier. Överraskande beskärningar. Blicken fladdrar till för att hitta ett fäste bland färger och former, tekniker och format.

Ibland gör det ont att se. Som blåmärken och strypsår hos misshandlade kvinnor. I "Utan titel (En studie i politik)", 1993, är underlaget dokumentärt. Den iscensatta genombrottsserien "Tillbaka till naturen" med nakna kvinnokroppar utslängda i skogsdungar och parker är dock inte mindre "verklig" i sin brutala framtoning. Förövaren är osynlig, men antydning om brott går det inte att missa.

Annika Elisabeth von Hausswolff, "Oh mother, what have you done #011", 2019. Foto: Annika Elisabeth von Hausswolff

Rollerna är ombytta i sviten "Oh mother, what have you done" (2019–20). Dokumentära foton på frihetsberövade kvinnor har skannats in, rasterats och förts över till plexiglas. På baksidorna har von Hausswolff målat med oljefärg.

Dokumentärt eller iscensatt? Verkligt eller påhittat? Det är bland annat denna fråga som Annika Elisabeth von Hausswolff ofta tycks vara upptagen med. Hur förhåller vi oss till de bilder som vi matas med? Vad berättas eller döljs? Frågan vidgas när hon väljer

verk ur Modernas samling. Stina Brockman, Cindy Sherman, Ulla Wiggen, Anders Widoff, Peter Land... det skapar ett underbart brokigt sällskap till hennes egna verk.

Utställningens kluriga titel "Alternativ sekretess" är en anspelning på självmotsägelsen "alternativa fakta" som Donald Trumps rådgivare och kampanjchef Kellyanne Conway blev känd för. Alternativet till en hemlighet är ett avslöjande. Det är kanske just det som von Hausswolffs bilder skickligt manipulerar med?

Joanna Persman

[Följ skribent](#)

Publicerad: 2021-10-27, Svenska Dagbladet

<https://www.svd.se/fascinerande-glidning-mellan-mardrom-och-begar>